

Behandeling

Operatie bij gewrichtsslijtage van de duim

Bij een gewrichtsslijtage van de duim kan een operatie nodig zijn, als andere behandelingen niet genoeg helpen.

Bij een operatie kunnen we uw gewricht vervangen (artroplastiek) of vastzetten (artrodese).

De keuze van behandeling is afhankelijk van hoeveel klachten u heeft en wat u zelf graag wilt.

Meestal kiezen we voor het vervangen van het duimgewricht (Artroplastiek) en minder vaak voor het vastzetten van het duimgewricht (Artrodese).

(073) 553 60 15

Maandag t/m vrijdag 8.30 - 17.00 uur

Hoe verloopt de behandeling?

Hier vindt u alle belangrijke informatie over uw behandeling.

Artroplastiek

Bij een artroplastiek vervangen we het basisgewricht van de duim door een zogenoemde spacer. Deze spacer kan bestaan uit lichaamseigen of lichaamsvreemd materiaal. Lichaamseigen materiaal komt uit uw eigen lichaam (een pees). Als het materiaal niet uit uw lichaam komt, noemen we dit lichaamsvreemd materiaal (een prothese). De keuze hangt af van hoe erg de slijtage is, wat uw wens is en wat de plastisch chirurg ervan vindt.

Artroplastiek met lichaamseigen materiaal

Bij een artroplastiek met lichaamseigen materiaal gebruiken we een pees uit uw eigen lichaam. We gebruiken een pees uit de binnenzijde van de onderarm. Eerst verwijderen we een deel of het gehele handwortelbeentje (trapezium). Vervolgens verrichten we een zogenoemde peesplastiek met de pees uit de onderarm. Hierbij hangen we het middenhandsbeentje van de duim (Metacarpale I) op aan het middenhandsbeentje van de wijsvinger (Metacarpale II). Zo voorkomen we dat de duim verder inzakt. Wat overblijft van de pees, gebruiken we als spacer. We rollen het op en plaatsen het in de ontstane ruimte.

De medische term voor de techniek die tijdens deze operatie gebruikt wordt, is: 'Ligament Reconstruction Tendon Interposition' (LRTI).

Artroplastiek met lichaamsvreemd materiaal

Bij een artroplastiek met lichaamsvreemd materiaal gebruiken we een prothese. Deze prothese bestaat uit een ring van pyrocarbon.

Dit materiaal slijt niet en heeft dezelfde eigenschappen en elasticiteit als gewoon bot. Eerst verwijderen we een deel van het handwortelbeentje (trapezium) en een deel van het middenhandsbeentje (Metacarpale I). De ruimte die hierdoor ontstaat, vullen we met de ring van pyrocarbon (de spacer). Vervolgens verrichten we een peesplastiek. Hierbij maken we de prothese vast aan het overgebleven deel van het handwortelbeentje (trapezium) en het overgebleven deel van het middenhandsbeentje (Metacarpale I). Meestal gebruiken we hiervoor een pees uit uw duim. De peesplastiek moet ervoor zorgen dat de prothese op zijn plek blijft zitten.

Voor- en nadelen artroplastiek

Voordelen

- Uw duimgewricht blijft beweeglijk.
- U kunt uw duim belasten en deze blijft redelijk stabiel.

Nadelen

- Een langere revalidatieperiode. Deze is minimaal 3 tot 6 maanden.
- Er bestaat een klein risico dat de duim na de operatie aan kracht verliest of inzakt.
- Als er een prothese is geplaatst, kan deze losraken.

Artrodese

Bij deze operatie zetten we het basisgewricht van de duim namelijk vast. Deze methode is vooral geschikt als u zwaar lichamelijk werk verricht. Ook patiënten met weke delen reuma zoals Systemische Lupus Erythomatosus (SLE) komen in aanmerking voor een artrodese.

Voor- en nadelen van artrodese

Voordelen

- Doordat we uw gewricht verstijven, kunt u uw duim weer zwaar belasten. Uw duim is stabiel.
- Een korte nabehandeling (ongeveer 6-8 weken).

Nadelen

- Uw duim is minder beweeglijk. U kunt uw duim minder goed tegenover uw pink plaatsen en minder goed naar buiten plaatsen.
- Er bestaat een kans dat uw bot niet vastgroeit.
- U kunt last hebben van het materiaal waarmee het bot is vastgezet.
- U heeft meer kans dat u artrose krijgt in het gewricht dat onder het basisgewricht ligt.

Vorbereiding

Hoe bereidt u zich voor?

Preoperatieve Screening en Centraal Apotheek Punt

Het is belangrijk dat u goed en veilig wordt voorbereid op de operatie. Daarom heeft u enige tijd voor uw opname in het ziekenhuis een afspraak met het Centraal Apotheek Punt (CAP) en de afdeling PreOperatieve Screening (POS)

(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/preoperatieve-screening-posintake>). Dit zijn meestal telefonische afspraken. De anesthesist kan het om medische redenen nodig vinden dat u naar het ziekenhuis komt voor de afspraak. Deze afspraak op de afdeling POS duurt dan ongeveer 1 uur.

Let op! De afspraken met het CAP en POS zijn belangrijk; uw operatie kan zonder deze afspraken niet door gaan. Heeft u een belafspraak; zorg dan dat u goed bereikbaar bent en de tijd heeft om alle vragen goed te beantwoorden.

Op www.jbz.nl/anesthesie (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/anesthesie>) leest u meer over de verdoving en bewaking tijdens de operatie. Als u hierover vragen heeft, kunt u deze bespreken tijdens uw afspraak met de afdeling POS.

Plexus anesthesie

U krijgt bij deze operatie in principe plexusanesthesie (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/loco-regionale-anesthesie>). Dit is een plaatselijke verdoving waarbij het verdovingsmiddel rond de zenuwen in de oksel of bij het sleutelbeen wordt ingespoten. Als u hierover vragen heeft, kunt u deze bespreken tijdens uw bezoek aan de POS.

Informatieboekje voorbereiding opname

Van de afdeling Preoperatieve Screening (POS) krijgt u een informatieboekje (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/informatieboekje>). Hierin leest u belangrijke informatie die u nodig heeft bij de voorbereiding op uw (dag)opname. U krijgt het boekje als papieren versie en/of als digitale versie in uw MijnJBZ (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz>). Lees dit boekje goed door!

Kennismakingsgesprek bij de handtherapeut

Na de operatie krijgt u handtherapie. Meestal heeft u daarom voor de operatie al een kennismakingsgesprek bij de handtherapeut. Tijdens dit gesprek kijkt de handtherapeut naar wat u wel en niet kunt met uw hand en hoeveel pijn u heeft. Ook vraagt de handtherapeut u een krachtmeting met uw duim te doen. Daarnaast vertelt de handtherapeut hoe het revalidatietraject na uw operatie eruit ziet. De handtherapeut geeft u ook alvast een aantal eenvoudige oefeningen mee voor de eerste periode na de operatie.

Bent u nog niet doorverwezen naar de handtherapeut voor een kennismakingsgesprek? Bel dan naar de polikliniek Plastische Chirurgie voor een doorverwijzing.

Verdere voorbereidingen thuis

- De eerste 3 maanden na de operatie kunt u zelf nog niet alles in huis doen. Het is daarom verstandig om eventueel vooraf hulp in huis te regelen.
- Het is verstandig om voor de operatie paracetamol-tabletten en eventueel een NSAID-er (bijvoorbeeld Ibuprofen, Voltaren of Naproxen) in huis te halen voor eventuele pijn na de operatie.

Vitamine C

Na een operatie aan een arm bestaat een kans dat er dystrofie ontstaat. Om dit te voorkomen adviseren we u om vitamine C 1000 mg te slikken. U begint hiermee 5 dagen voor de operatie en u slikt de vitamine C minimaal 50 dagen na de operatie. U kunt dit kopen bij de drogist.

Vervoer naar huis

Wij adviseren u dringend om niet zelf auto te rijden. Regel daarom iemand die u naar huis kan brengen.

Kunt u op de vastgestelde opnamedatum niet komen?

Belt u dan zo snel mogelijk, maar uiterlijk een werkdag voor de opnamedatum, naar de polikliniek. Bent u de dagen voor de operatie erg verkouden? Moet u veel hoesten of heeft u koorts? Neemt u dan minimaal 24 uur van tevoren contact op met de polikliniek.

Opname ziekenhuis

Tenzij anders met u is afgesproken, blijft u na deze operatie één nacht in het ziekenhuis.

Nuchter zijn

Opereren kan alleen als u nuchter bent. 'Nuchter' betekent dat uw maag leeg is. Zo wordt voorkomen dat de inhoud van uw maag tijdens de operatie in de luchtpijp en longen terecht komt. Dit zou tot ernstige complicaties kunnen leiden.

U moet voor een operatie altijd nuchter zijn, ook als u een regionale verdoving (bijvoorbeeld ruggenprik) krijgt. Om te zorgen dat u nuchter bent, houdt u zich aan de volgende regels:

Tot 6 uur voor het tijdstip van opname:

- U mag normaal eten en drinken.

Vanaf 6 uur voor het tijdstip van opname:

- U mag niets meer eten (ook geen snoepjes). U mag nog wel kauwgom kauwen, maar u mag de kauwgom niet doorslikken.
- U mag nog wel drinken: water, helder appelsap, thee of koffie zonder melk (eventueel met zoetjes of suiker).
- U mag niet meer drinken: melk(producten), koolzuurhoudende dranken of alcohol.

Vanaf 2 uur voor het tijdstip van opname:

- U mag niets meer eten en drinken (ook geen snoepjes). U mag nog wel kauwgom kauwen, maar u mag de kauwgom niet doorslikken. Gooi de kauwgom weg als u naar de operatieafdeling gaat.
- Een slokje water om medicijnen in te nemen – of bij het tandenpoetsen – mag wel.

Na opname op de afdeling:

- Na opname kunt u nog tot 300 ml ranja (dat zijn 2 glaasjes) met paracetamol op de afdeling van opname aangeboden krijgen.

Als u een dag vóór de operatie wordt opgenomen, volgt u de instructies van de verpleegafdeling over het nuchter zijn.

De behandeling

Hoe verloopt de behandeling

Waar meldt u zich?

U meldt zich bij de Infobalie van het ziekenhuis. De medewerker van de Infobalie wijst u verder naar de juiste afdeling.

Voor de behandeling

De verpleegkundige ontvangt u op de afdeling en bereidt u verder voor op de behandeling. Als u aan de beurt bent voor de operatie, brengt de verpleegkundige van de afdeling u naar het Operatiecentrum (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/operatiecentrum>).

De verpleegkundige brengt u eerst naar de 'holding'. Dit is de voorbereidingsruimte. Hier draagt de verpleegkundige u over aan de

anesthesiemedewerker.

Op de holding sluiten we u aan op bewakingsapparatuur. U krijgt plakkers op de borst om de hartslag te meten en een klemmetje op uw vinger om het zuurstofgehalte in uw bloed te controleren. Ook krijgt u een band om uw arm waarmee de bloeddruk wordt gemeten. Verder krijgt u een infuus in uw hand of arm. Hierdoor kunnen we u medicijnen geven.

Het kan zijn dat de operateur en/of de anesthesioloog daarna nog langskomen om een paar laatste vragen te stellen. We brengen u vervolgens naar de operatiekamer.

Tijdens de behandeling

Wat de plastisch chirurg precies doet tijdens de operatie, is afhankelijk van de soort operatie die u krijgt. De plastisch chirurg kan het basisgewricht van de duim vervangen of vastzetten.

Risico's

Bij elke operatie kunnen complicaties optreden, zoals nabloedingen en infecties. Ook kan het zijn dat uw handen pijn doen wanneer het koud is (koude-intolerantie). Daarnaast kunt u een dystrofie ontwikkelen. Dit is een reactie op de operatie. Deze reactie bestaat uit zwelling, stijfheid, pijn, zweterigheid en verkleuring van de aangedane vinger of zelfs de gehele hand. De oorzaak is onbekend.

Na de behandeling

Wat gebeurt er na de behandeling?

Uitslaapkamer

Na de operatie wordt u naar de uitslaapkamer gebracht. Hier worden uw bloeddruk, hartritme en zuurstofbehoefte gecontroleerd. Als u zich goed voelt, wordt u teruggebracht naar de verpleegafdeling.

Hoe verloopt de revalidatie?

Na de operatie krijgt u een gipsspalk. Deze moet een week blijven zitten. Hoe de revalidatie daarna verloopt, is afhankelijk van de operatietechniek die we hebben gebruikt. Is tijdens de operatie uw duimgewricht vervangen (artroplastiek)? Dan verloopt de revalidatie anders dan wanneer tijdens de operatie uw duimgewricht is vastgezet (artrodese). In onderstaand schema ziet u hoe de revalidatieperiode er uit ziet.

	Artroplastiek	Artrodese
0-1 week	U krijgt een gipsspalk	U krijgt een gipsspalk
1 week na de operatie	De gipsspalk wordt vervangen door een vlinderspalk. Deze mag u niet verwijderen	De gipsspalk wordt vervangen door een vlinderspalk door de handtherapeut
4 weken na de operatie	De spalk wordt verwijderd. U krijgt een afneembare spalk en start met handtherapie	U mag de vlinderspalk overdag steeds minder gaan dragen. Wel moet u de vlinderspalk in principe nog 3 maanden 's nachts dragen

Thuis

Waar moet u thuis aan denken?

Adviezen voor thuis

- De eerste week na de operatie krijgt u een gipsspalk. Daarna wordt dit vervangen door rondom gips als uw duimgewricht is vervangen tijdens de operatie (artroplastiek). Let op! Gips mag niet nat worden.
- Na de operatie krijgt u een mitella (draagverband) mee. Deze moet u overdag dragen tot uw eerste controleafspraak bij de polikliniek Plastische Chirurgie na één week.
- Enkele uren tot 24 uur na de operatie is de verdoving uitgewerkt. Wanneer u thuis pijn krijgt, mag u een pijnstiller nemen. Wij adviseren u hiervoor paracetamol te gebruiken, of eventueel een NSAID-er (bijvoorbeeld Ibuprofen, Voltaren of Naproxen).
- Als u bloedverdunders gebruikt, mag u die 24 uur na de operatie weer gaan gebruiken tenzij u andere voorschriften heeft gehad van de Trombosedienst.
- De eerste 3 maanden na de operatie moet u voorzichtig doen met uw hand. U mag niet zwaar tillen en geen (belastend) huishoudelijk werk doen. De handtherapeut bespreekt met u welke handelingen u weer mag oppakken en wanneer.
- U mag niet zelf autorijden zolang u gips om uw hand of een spalk draagt.

Wat doet u bij problemen thuis na een operatie?

Krijgt u vóór uw controleafspraak meer pijn of blijft u pijn houden? Of zijn er andere problemen die te maken hebben met de operatie, dan belt u het ziekenhuis.

Tijdens kantooruren belt u naar de polikliniek Plastische Chirurgie, telefoonnummer: (073) 553 60 15. In dringende gevallen buiten kantoor tijden belt u de afdeling Spoedeisende Hulp, telefoonnummer: (073) 553 27 00.

Bij vragen of problemen ná uw eerste controleafspraak belt u uw huisarts. Heeft u geen controleafspraak in het ziekenhuis? Dan belt u met het ziekenhuis bij problemen in de eerste 10 dagen na de operatie. Ná 10 dagen belt u met uw huisarts.

Autorijden na een behandeling

Autorijden, maar ook het besturen van andere vervoersmiddelen mag alleen als u weer goed bent hersteld. Dit zegt de wet. Uw arts kan en mag niet beoordelen of u in staat bent om een auto te besturen. U moet dus zelf een inschatting maken of het veilig en verantwoord is om te rijden na een behandeling. Autorijden doet u altijd op eigen risico. Wij adviseren u om uw autoverzekeringpolis te bekijken omdat ook uw verzekeraar bepaalde eisen kan stellen aan het rijden na een behandeling.

Controle

Wanneer komt u op controle?

Controle na 1 week

Ongeveer 1 week na de operatie heeft u een afspraak op de polikliniek Plastische Chirurgie/gipskamer voor de 1e controle.

U heeft een afspraak in de gipskamer of bij de handtherapeut. Tijdens deze afspraak wordt de gipsspalk vervangen en een vlinderspalk aangelegd. Een vlinderspalk is een korte spalk waarin alleen de duim zit. De pols en vingers zijn vrij. De vlinderspalk moet 3 weken blijven zitten en mag niet verwijderd worden. U mag met de pols en vingers alle bewegingen maken, maar u mag de eerste 4 weken niet zwaar tillen. Vanaf 4 weken mag u in overleg met de handtherapeut weer gaan opbouwen.

Soms wordt er tijdens de controle ook een foto gemaakt, bijvoorbeeld als u een prothese heeft gekregen.

Controle na 3 maanden

Na 3 maanden heeft u weer een controleafspraak op de polikliniek Plastische Chirurgie. De plastisch chirurg kijkt of u uw duim weer goed en pijnloos kunt bewegen. Als dit het geval is, ronden we uw behandeling af. Zo niet, dan kijken we of u nog een aanvullende behandeling nodig heeft.

Plastisch Chirurgen

Alle plastisch chirurgen van het Jeroen Bosch Ziekenhuis zijn geregistreerd in Nederland. Ook zijn ze lid van de Nederlandse Vereniging voor Plastische Chirurgie (NVPC). Dit betekent dat ze volgens de regels van deze vereniging werken. Voor u als patiënt betekent dit dat u de best mogelijke zorg krijgt. Wij staan voor kwaliteit, deskundigheid en betrouwbaarheid.

Registratie van uw implantaat

Het JBZ registreert de gegevens van een ingebracht implantaat in uw dossier. U kunt deze gegevens zien in uw MijnJBZ onder het kopje 'Dossier' en vervolgens 'Implantaten'. De informatie over uw implantaat staat ook in uw ontslagbrief. Staat een implantaat niet in uw MijnJBZ? Neem dan contact op met de polikliniek waar u onder behandeling bent.

Het JBZ levert de informatie over ingebrachte implantaten aan bij het Landelijke Implantaten Register (LIR). Dit is wettelijk verplicht. In het register staan alleen gegevens over het implantaat en niet uw patiëntgegevens. Mocht er een probleem optreden met een bepaald implantaat, dan neemt het LIR contact op met de zorgverleners die de implantaatgegevens hebben aangeleverd, zodat zij hun patiënten kunnen informeren.

Handtherapie

Enige tijd na uw operatie start u met handtherapie onder begeleiding van een handtherapeut. U mag echter al meteen na de operatie een aantal eenvoudige oefeningen doen met uw vingers. De handtherapeut heeft deze oefeningen (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/handtherapie-na-een-operatie-vanwege-gewrichtsslijtage-duim>) voor de operatie al laten zien tijdens het kennismakingsgesprek. Wij adviseren u de oefeningen met uw vingers ongeveer 5 keer per dag te doen, gedurende een paar minuten. U blijft de oefeningen dagelijks herhalen tot uw eerste afspraak bij de handtherapeut.

Handtherapie bij artroplastiek

U heeft 4 weken na de operatie uw eerste afspraak bij de handtherapeut van het LIJV handencentrum (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/hand-en-pols-expertisecentrum>). De handtherapeut helpt u om na de operatie uw duim weer goed te bewegen. In het begin heeft u 2 keer per week een afspraak. Dit is uiteraard per patiënt verschillend. De handtherapeut bekijkt hoeveel behandelingen u nodig heeft. Afhankelijk van de genezing duurt de behandeling bij de handtherapeut 3 tot 6 maanden.

Tijdens de 1e afspraak verwijdert de handtherapeut het gips. De handtherapeut maakt vervolgens een afneembare spalk voor u. U start samen met de handtherapeut meteen met specifieke oefeningen om de duim weer te bewegen. De handtherapeut leert u ook hoe u het litteken kunt behandelen. Dit is belangrijk omdat het litteken ervoor kan zorgen dat u uw hand minder goed kunt bewegen. Met de juiste behandeling kan het litteken zachter, vlakker en minder zichtbaar worden. Hierdoor verbetert ook de beweeglijkheid van uw hand.

De eerste weken nadat het gips is verwijderd, draagt u de spalk de hele dag. Dit wordt langzaam afgebouwd. Acht weken na de operatie heeft u de spalk alleen nog nodig op momenten dat u de duim zwaarder belast. U krijgt dan ook coördinatie- en stabilisatieoefeningen. Waarschijnlijk heeft u de spalk 3 maanden na de operatie helemaal niet meer nodig. U start dan met kracht- en functieoefeningen. Ook geeft de handtherapeut u advies over hoe en wanneer u weer kunt starten met werken, sporten en eventuele hobby's.

Handtherapie bij artrodese

Na deze operatie heeft u na 1 week uw eerste afspraak bij de handtherapeut. De revalidatie duurt in dat geval minder lang. U mag de vlinderspalk 4 weken na uw operatie overdag steeds minder gaan dragen. Wel moet u de vlinderspalk in principe nog 3 maanden 's nachts dragen.

U kunt na de operatie ook behandeld worden door een erkende handtherapeut in uw eigen omgeving. Dit gebeurt in overleg.

Er zijn filmpjes beschikbaar van de oefeningen

(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/handtherapie-na-een-operatie-vanwege-gewrichtsslijtage-duim>) van de handtherapeut.

Vragen

Heeft u nog vragen?

Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen, dan kunt u deze stellen aan de Plastisch chirurg. Het kan handig zijn uw vragen voor het gesprek op te schrijven. Polikliniek Plastische Chirurgie, telefoonnummer: (073) 553 60 15.

Praktische tips

Wat neemt u mee?

Bij iedere afspraak in het ziekenhuis moet u meenemen: een geldig legitimatiebewijs, uw JBZ-patiëntenpas en uw Actueel Medicatie Overzicht (AMO). Hier vindt u meer informatie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/wat-neemt-u-mee>) over wat u moet meenemen.

Bekijk uw zorgverzekering

Het is uw eigen verantwoordelijkheid na te gaan of u verzekerd bent voor de zorg waarvoor u naar het Jeroen Bosch Ziekenhuis komt. Bekijk van tevoren uw polisvoorwaarden of informeer bij uw zorgverzekeraar (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/kosten-en-zorgverzekering>).

Opleidingsziekenhuis

In het JBZ leiden we verpleegkundigen, coassistenten, artsen en andere zorgverleners op. Dit betekent dat bij uw afspraak soms meerdere zorgverleners aanwezig zijn. En het kan zijn dat u onderzocht of behandeld wordt door een zorgverlener in opleiding (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/opleidingsziekenhuis-met-wie-heeft-u-een-afspraak>). Deze zorgverlener werkt altijd onder supervisie van een gekwalificeerde zorgverlener.

MijnJBZ

Via MijnJBZ (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz>) kunt u zelf een deel van uw persoonlijke en medische gegevens inzien die in het JBZ over u bekend zijn. Zie ook: Wat kan ik in MijnJBZ zien? (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz/wat-kan-ik-in-mijnjbz-zien>)

Voor, tijdens en na een operatie in het JBZ

Komt u binnenkort voor een operatie naar het JBZ? Hier vindt u alle belangrijke informatie (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/operatie-het-jbz>) op een rij.

Betrokken afdelingen

LJVV handencentrum (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/lijv-handencentrum>)

Plastische Chirurgie (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/plastische-chirurgie>)

Code PCH-002a